

ВІСНИК

Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

СЕРІЯ “ПСИХОЛОГІЯ”

Випуск 70

Започаткована 1967 р.

У вісник подано результати теоретичних та експериментальних наукових досліджень у галузі фундаментальної та прикладної психології. Розглянуті проблеми особистості, когнітивної сфери, деякі питання медичної, соціальної психології, психодіагностики та психологічного консультування. Для науковців, аспірантів, пошукачів.

Вісник є фаховим виданням у галузі психологічних наук (Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020р. Категорія «Б») Затверджено до друку рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № 6 від 31.05.2021 р.)

Редакційна колегія:

Валентина Миколаївна Павленко, (головний редактор), кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри прикладної психології, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна. psy_applied@karazin.ua.

Світлана Германівна Яновська, (відповідальний редактор), кандидат психологічних наук, доцент кафедри прикладної психології Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Україна. sgyanovskaya@karazin.ua

Сергій Арнольдович Гірник, (технічний секретар), кандидат фізико-математичних наук, науковий співробітник кафедри медичної фізики та біомедичних нанотехнологій Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Україна. serhii.hirnyk@karazin.ua

Олена Феліксівна Іванова, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри загальної психології, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Україна. general_psychology@karazin.ua

Алла Борисівна Коваленко, доктор психологічних наук, професор, завідувачка кафедри соціальної психології, Київський національний університет імені Тараса Шевченка. abk2015@ukr.net

Олександр Суренович Кочарян, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри психологічного консультування та психотерапії, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна. kpkirt@gmail.com

Наталя Іванівна Кривоконь, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри соціальної роботи, Чернігівський національний технологічний університет, Україна. ubk.nat@gmail.com

Ірина Володимирівна Кряж, доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедри прикладної психології, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна. psy_applied@karazin.ua

Оксана Володимирівна Кузнецова, кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки та технологій неперервної освіти КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради». o.v.kuznetsova@live.com

Марат Амірович Кузнецов, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри практичної психології. Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, Україна. kpp.khnpu@gmail.com

Олена Львівна Луценко, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри прикладної психології, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна. psy_applied@karazin.ua

Валерій Олександрович Олефір, доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедри загальної психології, Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна, Україна. general_psychology@karazin.ua

Ніна Вікторівна Підбущка, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами ім. І.А. Зюжона Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». podbushkaya_nina@ukr.net

Віктор Володимирович Плохих, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри загальної психології, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, Україна. general_psychology@karazin.ua

Валентина Васиївна Гриценко, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри етнопсихології та психологічних проблем полікультурної освіти факультету соціальної психології, ФДБОУ ВО МГППУ, Москва, Росія. gricenko@shu.ru

Людмила Іванівна Дементій, доктор психологічних наук, професор, декан факультету психології, Омський державний університет імені Ф.М. Достоевського, Росія. lyudmiladementiy@mail.ru

Надія Михайлівна Лебедева, доктор психологічних наук, професор, завідувач Міжнародної лабораторії соціокультурного пошуку, Вища школа економіки Національного науково-дослідного університету, Москва, Росія. nlebedeva@hse.ru

Софія Кімовна Нартова-Бочавер, доктор психологічних наук, професор, професор факультету клінічної та спеціальної психології Московського міського психолого-педагогічного університету, Росія. Snartovabochaver@hse.ru.

Тимофій Олександрович Нестік, доктор психологічних наук, професор РАН, завідувач лабораторією соціальної та економічної психології Інституту психології РАН, Москва, Росія. nestik@gmail.com

Ірина Данилівна Плотка, доктор психологічних наук, професор, директор департаменту «Психологія», Балтійська Міжнародна Академія, Латвія. irinaplotka@inbox.lv

Адреса редакційної колегії: 61022, Харків, майдан Свободи, 6, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, факультет психології, каб. 419, тел. 057-707-51-70.

Сайт видання: periodicals.karazin.ua/psychology
Електронна адреса: psychology_series@karazin.ua

Статті пройшли внутрішнє та зовнішнє рецензування
Свідectво про державну реєстрацію KB No 22053-11953P від 21.12.2015

Вісник індексується у міжнародних наукометричних базах Google Scholar, Наукова періодика України (Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського), DOAJ та Index Copernicus

Ministry of Education and Science Ukraine

ISSN 2225-7756

THE JOURNAL

of V. N. Karazin
Kharkiv National University

A SERIES OF «PSYCHOLOGY»

Issue 70

Founded 1967

Kharkiv – 2021

The "Visnik" contains the results of theoretical and experimental research in basic and applied psychology. The problems of personality, cognitive area, some legal questions, medical, social psychology. It can be useful for scientists, teachers, postgraduates.

"Visnik" is a professional publication in the field of Psychology (Ministry of Education and Science of Ukraine No 886, of 02.07.2020. Category «B»)
Approved for publication due to the decision of the Academic Council V. N. Karazin Kharkiv National University (Protocol No 6 of 31.05.2021)

Editorial Board:

V. Pavlenko, Candidate of Psychological Science, Professor of the Applied Psychology Department, V.N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine. (Chief Editor). psy_applied@karazin.ua

S. Yanovska, Candidate of Psychological Science, Associate Professor of the Applied Psychology Department, V. N. Karazin Kharkiv National University, (Deputy Editor). 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine. sgyanovskaya@karazin.ua

S. Hirnyk, (Technical Secretary), Ph.D. in Physical and Mathematical Sciences, Senior Researcher, Department of Medical Physics and Biomedical Nanotechnologies, V. N. Karazin Kharkiv National University, Ukraine. serhii.hirnyk@karazin.ua

O. Ivanova, Doctor of Psychological Science, Professor, Professor of the General Psychology Department V. N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine. general_psychology@karazin.ua

A. Kovalenko, Doctor of Psychology, Professor, Professor of Social Psychology Taras Shevchenko National University of Kyiv, 2a, ave. Academician Glushkov, 03680, Kyiv, Ukraine. abk2015@ukr.net

O. Kocharyan, Doctor of Psychology, Professor, Head of the Psychological Counseling and Psychotherapy Department, V.N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine. kpkipt@gmail.com

N. Kryvokon, Doctor of Psychology, Professor, Professor of the Social Work Department Chernihiv National University of Technology, Ukraine. ubk.nat@gmail.com

I. Kryazh, Doctor of Psychology, Head of the Applied Psychology Department V.N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine. psy_applied@karazin.ua

O. Kuznetsova, Candidate of Psychological Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Pedagogy and Technology of Continuing Education of the Odessa Regional Academy of Continuing Education, Ukraine. o.v.kuznetsova@live.com

M. Kuznetsov, Doctor of Psychology, of the Practical Psychology Department, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, 29, Alchevskyh St., Kharkov, 61002, Ukraine. kpp.khnpu@gmail.com

O. Lutsenko, Doctor of Psychology, Professor of Applied Psychology Department V.N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine. psy_applied@karazin.ua

V. Olefir, Doctor of Psychological Science, Head of the General Psychology Department V.N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine. general_psychology@karazin.ua

N. Podbutska, Doctor of Psychological Sciences, Associate Professor, Professor of the Pedagogy and Psychology of Management of Social Systems Department I.A. Zyuzyna National Technical University «Kharkiv Polytechnic Institute», Ukraine. podbutskaya_nina@ukr.net

V. Plokhikh, Doctor of Psychological Science, Professor, Professor of the General Psychology Department V. N. Karazin Kharkiv National University, 4, Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine. general_psychology@karazin.ua

V. Gritsenko, Doctor of Psychological Sciences, Professor, Professor of the Ethnopsychology and Psychological Problems of Multicultural Education Department, Faculty of Social Psychology, Moscow State University, Moscow, Russia. gricenko@shu.ru

L. Dementiy, Doctor of Psychology, Professor, Dean of the Faculty of Psychology of the Omsk State University F. M. Dostoevsky, Russia. lyudmiladementiy@mail.ru

N. Lebedeva, Doctor of Psychology, Professor, Head of the International Laboratory for Sociocultural Search, Higher School of Economics of the National Research University, Moscow, Russia. nlebedeva@hse.ru

S. Nartova-Bochaver, Doctor of Psychological Sciences, Professor, Professor, Faculty of Clinical and Special Psychology, Moscow City Psychological-Pedagogical University, Russia. snartovabochover@hse.ru

T. Nestik, Doctor of Psychology, Professor, Head of the Laboratory of Social and Economic Psychology, Institute of Psychology, Russian Academy of Sciences, Moscow, Russia nestik@gmail.com

I. Plotka, Doctor of Psychology, Director of the Psychology Department, Baltic International Academy, Latvia. Lomonosova Street, 4, LV-1019, Riga, Latvia. irinaplotka@inbox.lv

Editorial address: 61022, Kharkiv, Svoboda Square, 6, V. N. Karazin Kharkiv National University, Department of Psychology, off. 419, tel. 8-057-707-51-70.

Site edition: periodicals.karazin.ua/psychology

E-mail address: psychology_series@karazin.ua

Articles were internally and externally reviewed.

The certificate of state registration KB No 22053-11953P from 21.12.2015

"Visnik" is being indexed in international scientometric databases Google Scholar, DOAJ and Index Copernicus